

דף עזר ללימוד הדבר-מלכות • פרשת דברים

תשעה באב - יהפך לשמחה

לשם כך מקדים ומראה את הקשר בין תשעה באב ליום כיפור, הן במשמעות התענית, והן ובעיקר במשמעות החיוביות של יום זה (ס"ד). ועל פי זה ממשיך ומבאר שהאוכל ושותה בתשיעי – שבת תשעה באב, מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי, מעלת עולם הבא שאין בו לא אכילה ולא שתיה (ס"ה).

הגאולה בפרשה (סעיפים ו'-ח').

מקשר כל הנ"ל לפרשיות בתורה:

שלושת השבועות של בין המצרים קשורים לגילוי ג' המוחין שיתגלו לעתיד, שכנגדם נקבל ג' ארצות בעבר הירדן. לכן בשבועות אלו קוראים בתורה על ירושת וחלוקת הארץ, כולל עבר הירדן (ס"ו).

במנחה קוראים את פרשת ואתחנן על תפלת משה להכנס לארץ ולפעול את הגאולה הנצחית (ס"ז). ומתפלת משה ההוראה עד כמה צריך להפציר ולבקש על הגאולה (ס"ח).

משיח מיד ממש (ס"ט).

לאחר הביאור הארוך במעלת הזמן בו אנו נמצאים, מובן שכיון שנמצאים במקום זכאי – 770, ובזמן זכאי – שבת תשעה באב, אלו הזמן והמקום הכי מסוגלים לביאת משיח צדקנו מיד (ס"ט).

המעשה הוא העיקר (סעיפים י'-י"ג).

אם ח"ו משיח יתעכב, צריך להחליט החלטות טובות לימים הבאים, להוסיף בצדקה ובתורה – סיומי מסכת עד ט"ו באב, ולפרסם זאת בכל מקום (ס"י). ובט"ו באב לעשות התוועדות גדולה בשמחה גדולה (ס"יא).

הקביעות של ט"ו באב ביום ו', מורה על סיום העבודה של בני ישראל בהבאת הגאולה (ס"ב). ותיכף ומיד משיח מגיע, וממשיכים בשמחה הכי גדולה, ובינתיים צועקים לה' שוב 'עד מת'!?! (ס"ג).

מושגים בשיחה:

עלה אריה וכו' (ס"א). עלה נבוכדנצר בחודש אב והחריב את בית המקדש, על מנת שיבוא הקב"ה בחודש אב ויבנה את בית המקדש.

על מנת (ס"א). ההיתר היחיד בהלכה להחריב בית הכנסת הוא רק כאשר הסתירה היא על מנת לבנות חדש במקומו, שאז הסתירה היא חלק מפעולת הבנין. כך גם כשהקב"ה החריב את בית המקדש על מנת לבנות את הבית השלישי, משמעותה האמיתית של החורבן היא בנית הבית השלישי והנצח.

הרקע לשיחה:

בשנת תנש"א תשעה באב חל בשבת קודש, והצום נדחה למחרתו. במהלך השבת הרבה הרבי מלך המשיח שליט"א דיבורים אודות הוודאות שהנה נפתחת הדלת, והנה מנחם משיח צדקנו בא, ובמילא במקום צום יהיה ששון ושמחה בחנוכת הבית השלישי. האוירה ב-770 התרוממה לגבהים חדשים.

במוצאי שבת קודש ומשיח עדיין לא בא, החל הצום. במהלך 24 השעות של הצום חלק הרבי מלך המשיח שליט"א 3 פעמים (!) דולרים לצדקה, לאחר ערבית, לאחר מנחה, ושוב לפני ערבית של צאת הצום אמר שיחה וחילק דולרים (כידוע סגולת הצדקה לפעול הגאולה, כמבואר גם כן בשיחה). ומיד בצאת הצום לאחר תפלת ערבית של יום ראשון, פתח הרבי בניגון הקפות של שמחת תורה!

זכור, בדבר-מלכות בלק (טו"ב תמוז) נתבאר באריכות שמהותו הפנימית של הצום היא ששון ושמחה כפי שיתגלה בגאולה, וכעת בעמדנו בסף הגאולה, מורגש ומודגש רק הטוב שבצום. הנהגתו של הרבי באותו תשעה באב המחישה עד כמה ימים אלו רק מדגישים את הבטחון והוודאות בביאת המשיח מיד ממש, ועד לששון ושמחה – ועל דרך השמחה של שמחת תורה בעת ההקפות – ככל שמותר על פי השולחן-ערוך.

מהשיחות שנאמרו באותם ימים – שבת קודש, יום ראשון, ויום שני – נערכה השיחה שלפנינו. שנקודתה המרכזית היא כמוודגש בתחילת השיחה "ימים אלו הם ימים מסוגלים ביותר לביאת משיח צדקנו", ובהמשך השיחה (ס"ט) "שיהודי מאמין באמונה שלימה שמשיח צדקנו... נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו".

מבנה השיחה:

סגולת תשעה באב שחל להיות בשבת (סעיפים א'-ג').

מבאר שאחכה לו בכל יום שיבוא, בפרט בתקופה זו, ובפרט בחודש מנחם-אב (ס"א). מוסיף לפרט מעלת תשעה באב עצמו שבו נולד משיח ומזלו גובר, ובפרט שחל בשבת (ס"ב). ומשווה את האכילה ושתיה ביום זה לאכילת שור הבר ושותיית יין המשומר בגאולה האמיתית (ס"ג).

תשעה באב ויום כיפור (סעיפים ד'-ה').

מקשר את האכילה בתשעה באב למאמר חז"ל בנוגע ליום כיפור "כל האוכל ושותה בתשיעי, מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי".

בן זוגך (ס"ב). ששת ימי השבוע הם זוגיים (ראשון-רביעי, שני-חמישי, שלישי-שישי). שבת אין לה זוג, כי היא למעלה מששת ימי המעשה, למעלה מעניני העולם. ישראל גם אין להם זוג – הם למעלה מהעולם – ולכן הקב"ה אמר לשבת שישראל הם בני זוגה.

משל מלבוש ובגד (ס"ב). "מאב שיש לו בן יקר ועשה לו מלבוש יקר", אך הבן לא השכיל לשמור על הלבוש וטינף וקרע אותו. האב עשה לו לבוש חדש, וגם אותו קרע הבן בטפשותו. האב חזר ועשה לו לבוש שלישי, אך לא נתן אותו לבן עד אשר יתבגר ויטיב את דרכיו. מדי פעם היה מראה לבן את הבגד ואומר לו שכאשר ייטיב את דרכיו יקבל את הבגד.

הנמשל בית המקדש שנחרב פעמיים, ואת הבית השלישי הקב"ה שומר ליום בו נהיה ראויים, ומדי שנה בשבת חזון מראים לכל אחד מישראל את בית המקדש.

לבוש ובית. מקיף הקרוב ומקיף הרחוק (ס"ב). מקיף הוא גילוי אלקי הנעלה מהשגת האדם והרגשותו, כביכול הגילוי מקיף עליו מלמעלה ואינו חודר במציאותו. לבוש ובית הם משלים על שני דרגות של מקיף. הלבוש מקיף את האדם מבחוץ ואינו חודר בפנימיותו (כמאכל ומשקה), אך הוא מותאם למדותיו של האדם הלוכש, ולכן הוא משל על 'מקיף הקרוב', שיש קשר וערך מסויים בין הגילוי לבין האדם. מה שאין כן בית אינו משתנה לפי האדם הדר בו, ולכן הוא משל על 'מקיף הרחוק', גילוי יותר עליון שאינו קשור כלל למציאות האדם.

בשיחה מבאר אשר למרות ש'בית המקדש' מורה על מקיף הרחוק, המשל על כך הוא מלבוש המורה על מקיף הקרוב. כיון שלמרות שהגילוי של בית המקדש הוא כה נעלה (מקיף הרחוק), הוא מתגלה אלינו בצורה קרובה יותר (מקיף הקרוב).

חמדת ימים (ס"ג). חמדה פירושה רצון. חמדת ימים הוא יום שהקב"ה רוצה בו מבין כל הימים. כשם שהתענית היא "יום רצון לה'", גם יום השבת ענינו הוא יום רצון.

דברי קבלה (ס"ד). דברי נביאים.

יום שכלו בו מתי מדבר (ס"ד). בתשעה באב נגזר על ישראל שימותו במדבר. מאז כל שנה בליל תשעה באב חפרו קברות וישנו בהם, ובבוקר כיסו בעפר את אלו שמתו בלילה. בשנת הארבעים לאחר שכלו החיילים מיתה, קמו בבוקר תשעה באב וראו שלא מת אף אחד. ישראל חשבו שאולי טעו בספירת הימים, ולכן המשיכו לשכב בקברות לילה אחר לילה, עד ליל ט"ו שראו את הירח במלואו, והבינו שעבר תשעה באב ונתבטלה הגזירה.

כמו שאומרים בקידוש לבנה (ס"ד). בנוסח קידוש לבנה אומרים 'דוד מלך ישראל חי וקיים', כי דוד ומלכותו נמשלו ללבנה וחיידוש הלבנה מורה על נצחיות מלכות דוד.

עליית המלכות (ס"ד). מספירת המלכות נמשך השפע לעולמות. בזמן הגלות נסתלקו ממנה האורות האלקיים ולכן בעולם נהיה צער הגלות. בביאת המשיח תעלה המלכות חזרה ותקבל את האור של פנימיות עתיק, המורה על גילוי של הקב"ה בכבודו ובעצמו. מעין זה קורה בחמשה עשר באב ויום כיפור, וכן כשתשעה באב חל בשבת.

שבעה דנחמתא (ס"ד). תלתא דפורענותא (ס"ו). בשלושת השבתות של בין המצרים קוראים בהפטרה בנבואות על החורבן הנקראות 'תלתא דפורענותא'. בשבע השבתות שלאחר תשעה באב קוראים על נחמת הגאולה, 'שבעה דנחמתא'.

יחידה הקשורה עם יחיד שלמעלה (ס"ה). יחיד שלמעלה הוא הקב"ה, ויחידה היא נקודה שכל ענינה התקשרות עם יחיד, התקשרות עם הקב"ה. יום כיפור הוא בחינת היחידה, יום שכל ענינו הוא התקשרות עם הקב"ה. לכן יום כיפור נקרא בתורה "אחת בשנה", בחינת היחידה שבמשך השנה.

ג' מוחין (ס"ו). חכמה בינה ודעת. העולם נברא בשבעת המדות שמחסד ועד מלכות, וכנגדם ניתנו לנו שבע ארצות הכנעני. לעתיד תתגלה אלקות שלמעלה מעולמות, ג' המוחין של חכמה בינה ודעת, ואז נקבל ג' ארצות נוספות בעבר הירדן, ארץ הקיני קניזי וקדמוני.

לחודו:

א. "ובפשטות שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמשיח צדקנו, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו', וכ"משיח ודאי" (על ידי זה שעשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקיבץ נדחי ישראל") – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מוליך את כל בני ישראל בתוך כלל ישראל לארץ הקודש" (ס"ט בשיחה).

ונשאלת השאלה, הרי פסק הרמב"ם שמשיח ודאי זהו רק לאחר קיבוץ גליות, וכיצד יתכן שבעמדנו כאן בחו"ל יכנס אלינו משיח ודאי על מנת לקבץ אותנו?

ב. בשיחת פרשת בלק (טו"ב תמוז) נשאלה שאלה: "האם השבת דוחה את כללות הזמן דבין המצרים, והתחלת בין המצרים בקביעות כזו היא רק ביום ראשון, או שהשבת דוחה רק את הצום והענינים הבלתי-רצויים דבין המצרים".

מצא בדבר-מלכות השבועי את התשובה לשאלה זו.

נערך - בדרך אפשר - על ידי מערכת
הערות התמימים ואנ"ש בית משיח-770
מופץ על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד